

Sverige tar ledelsen: satser på nordisk samarbeid - og vil skape dynamikk

Vi har veldig mye å lære av hverandre, så alle studiereisene behøver ikke gå til Asia.

Det sier den svenske arbeidsmarkedsministeren Sven Otto Littorin.

Sverige har formannskapet i Nordisk Ministerråd i 2008.

Sven Otto Littorin leder samarbeidet på arbeidslivsområdet

Arbeidsmarkedsminister Sven Otto Littorin ønsker private aktører som et supplement til den offentlige arbeidsformidlingen. Her besøker han Fryshuset, som er kjent langt utover Sveriges grenser for sitt arbeid med ungdom i fare. Til høyre: grunnlegger av Fryshuset, direktør Anders Carlberg.

enklere for nordiske grensependlere, og han vil ha et tett samarbeid med sine nordiske kolleger om Europaspørsmålene.

- Det er veldig mye positivt i det nordiske samarbeidet, og jeg synes det er dynamisk, sier han til Arbeidsliv i Norden.

Da Finland hadde formannskapet i 2007, uttalte den finske arbeidsministeren, Tarja Cronberg, til Arbeidsliv i Norden, at hun savnet dynamikk i det nordiske samarbeidet. Hun ville derfor ikke legge kreftene sine der. Når Sverige nå har overtatt, har arbeidsmarkedsminister Sven Otto Littorin en noe annen vinkling.

- Dynamikken er jo avhengig av hva vi selv legger i samarbeidet; om vi tar opp relevante saker, om vi organiserer møter med interessante emner og talere og har en interessant erfaringsutveksling. Jeg synes også at det er når det blir konkret, at det blir dynamikk på alvor. Som for eksempel det samarbeidet vi har hatt med Danmark for å fjerne grensehindre i Øresundsregionen. Det påvirker 20 000 menneskers hverdag.

Et overgripende mål for den svenske regjeringen er å få flere i jobb. "Bryte utenforskapet", som svenskene sier. Det er et tema arbeidsmarkedsminister Sven Otto Littorin gjerne vil diskutere med sine nordiske kolleger. Han vil også gjøre hverdags-

20 000 pendler over Øresund i dag, og prognosen er at tallet vil stige til 40 000 om få år. Til sammen er grensependlingen mellom Sverige og Norge omtrent like stor, og mellom Finland og Sverige i Tornedalen øker det på. Det er bra; det gir bedre integrasjon og jevner ut konjunkturforskjeller, sier ministeren.

Enklere for den enkelte

- Forhåpentligvis blir det stadig mindre problematisk å pendle. Og der kan vi hjelpe til med å minske problemene med ulike skattesystem og forsikringssystem for å gjøre livet litt enklere for dem som pendler.

Samarbeidet med den danske ministeren og Øresunds-komiteen viste at det er mye å vinne på mer informasjon om hvordan systemene fungerer, men møtet ga også konkrete resultater, forteller Sven Otto Littorin. De vanskeligste sakene ble ryddet av veien; det gjelder deltidsledige og deltidsansatte som jobber på begge sider av grensen, og som ikke vet hvor de skal betale skatt eller hvilket forsikringssystem de tilhører. Dessuten gjelder det spørsmålet om rehabilitering av langtids-

sykemeldte som har arbeidet på begge sider av grensen.

- Ingen skal behøve å tvile på hvilket skattesystem eller hvilket forsikringssystem man tilhører. Vi må gjøre det enkelt for den enkelte. Jeg har også snakket med Tarja Cronberg om de konkrete problemene som gjelder grensependlerne i Tornedalen, og tenker å ta opp de samme spørsmålene når jeg møter min norske kollega.

Tettere samarbeid i EU

En gjennomgående tanke under det svenske formannskapet er å knytte det nordiske samarbeidet nærmere arbeidet i EU.

- Jeg syns jeg har veldig stor nytte av å samarbeide med de andre nordiske landene på EU-nivå, også med Norge som ikke er medlem, sier arbeidsmarkedsminister Sven Otto Littorin.

På arbeidsmiljøområdet har Sverige tatt initiativ til prosjektet "Produkttilsyn 2008" som skal knytte an til et direktiv om markedskontroll av produkter. Det innebærer at man skal lage felles rutiner som gjør at man kan utnytte nordiske lands samlede resurser mer effektivt. Ministeren peker også på arbeidsrettsområdet som et område der det er viktig å koordinere synspunkter.

- Det er åpenbart at vi har mye å lære av hverandre og mye å vinne på å jobbe tett sammen. Skal vi gjøre oss gjeldende i det europeiske samarbeidet må vi stå sammen. Eksempel på det i nær tid er arbeidstidsdirektivet og debatten om flexicurity, der de nordiske landene veldig tydelig har en sterk plattform og en viktig rolle å spille.

Flere i arbeid

Selv om tallet på arbeidsløse

går ned og sysselsettingen opp, er antallet som står utenfor arbeidsmarkedet, ganske stabilt. "Utenforskapet" er blitt en gordisk knute regjeringen ikke har klart å løse til tross for det mange oppfatter som radikale virkemidler. Spørsmålet om hvordan flere kan bli inkludert i arbeidsmarkedet, deler han med sine nordiske kolleger. Et tema som skal drøftes i det nordiske samarbeidet er blant annet bruken av private aktører i tillegg til den offentlige arbeidsformidlingen. Fordi landene er så like, og likevel velger så ulike løsninger, blir det å lære av hverandres gode og dårlige erfaringer fremholdt som en styrke.

- Det finns så mye å la seg inspirere av i de andre nordiske landene. Jeg syns den finske innovasjonspolitikken er veldig spennende. Jeg syns NAV skal bli veldig interessant å se nærmere på, når jeg reiser til Norge. Og jeg syns den danske utviklingen når det gjelder ungdomsarbeidsløsheten er "jättespännande". Ungdomsarbeidsløsheten har jo gått kraftig ned i Danmark. Sverige var ett av de tre verste landene i Europa da vi tok over i 2006. Nå har den gått noe ned, men fremdeles er det 16 - 17 % ledighet blant unge. Det synes jeg er uverdig, sier Sven Otto Littorin.

Globalisering

I Norden er det arbeidslinjen, det å skaffe folk en jobb, som gjelder. I Europa går debatten om Social Europa. Littorin syns ofte det blir ord med lite innhold.

- For meg er det sosialt å ha et arbeid å gå til og som man kan ha trygghet i, en lønn å leve på og en framtid å se fram til. Ingen trygghetssystem i verden kan erstatte en jobb. Og da er vi midt i globaliser-

ingsdebatten. Jeg tror ikke man kan beskytte hver enkelt jobb, men man kan sikre at folk har kvalifikasjoner som er etterspurt på arbeidsmarkedet. Det er det vi må jobbe med.

Under det svenske formannskapet i 2008 skal det utarbeides et nytt samarbeidsprogram på arbeidslivsområdet for perioden 2009-2012. Her kommer globaliseringen til å bli et viktig tema.

- Men også mange av spørsmålene vi er opptatt av på nordisk nivå i dag, er viktig i et globaliseringsperspektiv. Et eksempel er tilgangen på arbeidskraft. Da er sysselsetting og økt integrasjon av dem som står utenfor arbeidsmarkedet viktig.

Når tankene flyr ser Sven Otto Littorin for seg et enda tettere framtidig samarbeid i Norden.

- Vi er jo veldig små hver for oss, og samtidig sterke når vi står sammen. Vi ser for eksempel Medicon Valley, området rundt Skåne og København, der de markedsfører seg som én region. Der blir de nasjonale grensene nesten irrelevante. Jeg kan se for meg at det blir flere samarbeid av den typen, der vi i Norden må markedsføre oss sammen for å bli lagt merke til og lokke folk til oss.

- Kanskje skal vi også ha en felles rekrutteringsråd i utenriksstjenesten for å sikre arbeidskraft i fremtiden?

Fakta:

Ministerrådet for Arbeidsliv omfatter områdene arbeidsmarked, arbeidsmiljø og arbeidsrett.

- Samarbeidet på arbeidsmarkedsområdet har fokus på spørsmål som hvordan man best kan bidra til økt sysselsetting og hvordan man kan øke tilfanget av arbeidskraft.
- Samarbeidet på arbeidsmiljøområdet handler om hvordan man kan fremme velferd i arbeidet og skape et inkluderende arbeidsliv.
- Samarbeidet på Arbeidsrettsområdet har fokus på mekanismer som skal sikre balanse mellom trygghet for arbeidstakerne og fleksibilitet.

Tekst og foto: Berit Kvam